

D o p i s i.

Iz Zagreba. Za ubaviest. Buduć će neopozivno dne 10. studena t. g. biti vučenje lutrije hrv. učiteljskog doma, to se ovim mole svi p. n. gg. razpačavatelji srećaka te lutrije, da bi nerazprodane srećke do uključivo 6. studena t. g. povratili. Koje se srećke do toga roka ne povrate, smatraju se prodanimi ter se ne primaju natrag.

U Zagrebu 14. listopada 1887.

Središnji odbor
„Saveza hrv. učit. društava“.

Iz Novomeškega okraja. (Dalje in konec.) Krajni šolski svēti premalo delajo za šolo in učitelje; treba bi bilo menda tū ali tam novih imenovanj. Najbolje bi bilo, da bi bil učitelj predsednik. — Nobene prave kmetijske nadaljevalne šole ni, treba bi bilo teh. Dolzan sevēda nobeden učitelj temu ni, ali ljubezen do ljudstva naj ga veže do tega. — Šola se ne sme nikdar brez potrebe in brez vzroka opuščati. — Naposled nam g. nadzornik še priporoča dalje izobrazovati se in to z dobrimi knjigami, katere ima učitelj domā, ali jih pa dobī iz okrajne učiteljske knjižnice. Pri posiljatvi knjig naj se ne plačuje poštnina, to mora poštnine prosto biti. Učitelj naj bere šolske liste, kakor so »Tovariš«, »Popotnik« in drugi; tudi »Šolske Drobntinice« je dobra knjiga, isto tako »Pedagogiski letnik«, »Logika« i. t. d.

Za tem g. nadzornik preide k četrti točki: »Priobčilo novih postav in ukazov«, pri kateri pravi, da so za nas važni posebno trije ukazi. Prvi, kateri pravi, da mora vsaka šola imeti zemljevid Kranjski; drugi, ki zahteva nemščino na tro- ali večrazrednicah sē slovenskim učnim jezikom, začeni v tretjem letu, kot obligatni predmet in tretji, kateri govori o »Kmetijskem berilu«, izdal G. Kramer, stane 50 kr.

Peta točka se je glasila: »Pomen šolskih knjižnic za razvoj duha učencev in kako naj učitelj napeljuje učence, da se doseže ta namen«.

Poročevalec g. o. Florentin omēnja tū, da ni vsaka knjiga dobra za knjižnico; dobre so le one, katere niso slabe glēdē vere, nravnosti in patrijotičnega mišljenja. To so spoznali sloveči pedagogi, med drugimi i naš A. M. Slomšek. Za otroško branje nam priporoča časopis »Vrtec« in tudi druge knjige, katere vplivajo na razvoj duha, ga blazijo in napeljujejo k dobremu ter mehčajo voljo. Knjižnice morajo obravnavati vse predmete, ki se v šoli poučujejo, da so v podporo šolskemu pouku. Da vplivajo na razvoj duha, treba je tudi knjige, ki obsegajo to, kar blaži srce in ga razveseljuje, i take, ki ga vedrijo, kakor basni, pripovedke i. t. d.

Učenci naj pridno berō, tako, da jim branje kaj koristi. Učitelj ne sme učencu dati vsake knjige; on mora natanko poznati vsebino knjige in tudi učenca, da mu more dati pravo knjigo. Manjšim učencem bode gotovo kaj družega izvolil, ko večjim. Učenec pa ne sme čitati knjig zgolj iz radovednosti in kratkega časa; tako branje šolarja le zapelje, ter mu nič ne koristi. Vsak spis mora imeti resen namen, da otroku koristi. — Hitro brati se ne sme, ker od tega ni nobenega dobička. — Učitelj naj pa tudi učence navaja v oddelkih brati, da si bolje obdržē v umu, kar berejo. Strastno branje tudi škoduje, od tega se morajo učenci odvrčati. Oni naj s premislekom čitajo, da si koristijo. Vtopē naj se v duh pisateljev, da vedō, kar berejo. Iz knjige naj zapišejo, kar je dobrega, ali naj se lepe izreke in pesmi na pamet naučijo, tako se jim bistri um. Vsaj tudi Disterweg pravi, da mora človek brati sē svinčnikom v roki. Šolarji naj knjigo večkrat preberejo; vpraša naj se po vsebini; če ne vē učence kaj povedati, naj se mu knjiga vrne, in naj se čita in tako tolikrat, da vē vsaj povedati nekaj, kar je bral.

Učencem naj se priporoča, da domā čitajo. Koristno je priporočati učencem domā na glas čitati, posebno po zimi. Ker s tem postane vsebina lastnina vseh, ki poslušajo, in nčenec se vadi i v branji. Knjižnica naj bode le za pridne učence, kateri storijo svojo nalogo, ne za slabe; slednjim naj bode le neko pospešilo do pridnosti; kadar postanejo pridni, se jim lahko knjižnica posodi. G. poročevalec končno posebno poudarja, da se imajo otroci v čitanji vaditi tako, da vedō povedati vsebino; s tem se bistri um in vpliva na razvoj duha. — Ker se o tem ni dalje razpravljalo, se g. predsednik g. poročevalcu zahvali za poučljiv govor.

Tej točki je sledila prednašba g. J. Franke-ta: »Sadjarstvo v ljudski šoli«. G. poročevalec nam prebere svoje dobro urejeno delo: »Kako naj se sadjarstvo v ljudski šoli poučuje« ter pravi, da naj učitelj to, kar povē, i djansko kaže svojim učencem, ker to pri sadjarskem pouku največ koristi.

Ker razun g. Kmeta, ki je le nekaj malega pristavil, nikdo ni kaj ugovarjal, se g. nadzornik zahvali g. poročevalcu ter poudarja se enkrat zadnji stavek, da ima učitelj vse tudi v djanji kazati svojim učencem; potem pa prestopi k sedmi točki, ki se glasf: »Poročilo o stanji

učiteljske knjižnice«. Načelnik knjižničnega odbora g. o. Florentin poroča, da se je letos nakupilo 29 novih knjig, t. j. od št. 396 do 425. Knjižnica šteje torej 425 različnih del v 518tih zvezkih. 186 slovenskih in 239 nemških knjig. Dohodkov bilo je letos 110 glđ. 82 kr. G. poročevalec oménja, da se je knjižnica pridno rabila. Pregledovalcem računov volita se g. F. Koncilijski in g. V. Kmet. G. predsednik se zahvali i knjižničnemu odboru in priporoča zemljevid Novomeškega okraja, — risal meščanski učenec Sterneu, — kateri bode dobro došel učiteljem tega okraja in vsakemu izvedencu; naj ga torej učiteljstvo dalje priporoča. Stane le 6 kr. Ker tū zopet ni bilo nobene želje, smo prešli na točko 8: »Volitev knjižničnega in stalnega odbora«.

Gospod nadzornik oménja, da je treba voliti nov knjižnični odbor in vpraša, ali naj bodo samo trije udje, kakor do sedaj, ali jih bode več. Vsi smo bili zadovoljni s tremi. Volitev se je vršila z listki. Skrutinij vodila sta zapisnikarja. Izvoljeni so bili gg. o. Florentin, J. Franke in Fr. Koncilijski. (Odbor si izvoli za načelnika g. o. Florentina in namestnika g. Franketa).

Tudi v stalni odbor voli se z listki. Štetev listkov vodita zopet zapisnikarja. Izvoljeni so bili gg. o. Florentin, J. Franke, Fr. Koncilijski in J. Novak. Gg. Franke in Novak sta imela nekaj glasov premalo, ali večina bila je potem za nju; torej ni bilo treba nove volitve.

Samostojnih predlogov ni bilo.

G. nadzornik sklene skupščino, zahvaljujoč se vsem navzočim za pozornost, s trikratnim »Živijo«-klicem na našega presvetlega vladarja. Zahvali se tudi blag. g. c. kr. vladnemu svetniku in okrajnemu glavarju Ekel-u, ker je počastil konferencijo s svojo prisotnostjo in ker je učiteljstvu jako naklonjen. G. svetnik odgovori, da hoče učiteljstvu vedno v pomoč biti, kjer koli bode treba.

S tem se je končala letošnja učiteljska skupščina.

V. Z. v M.

Iz Idrije. V ponedeljek 10. oktobra smo tukaj k poslednjemu počitku spremili gospodičino Marijo Jäckel, učiteljico na tukajšnji c. k. rudniški šoli. Pokojnica je bila 23. oktobra 1835. l. v Ljubljani rojena in je l. 1847. četerti razred dekliske šole pri Ursulinkah s prav dobrim uspehom dovršila. Pozneje se je kot zasobna učiteljica izobrazila in je prišla meseca oktobra 1865. l. kot učiteljica na deklisko šolo v Kamenik. Pri preizkušnji učiteljske sposobnosti, 8. in 9. dan avgusta 1867. l. v Ljubljani, je bila kot izvrstna učiteljica za glavne šole spoznana. Meseca novembra 1871. l. je prišla kot namestovalna učiteljica in ob enem tudi učiteljica ženskih ročnih del na c. k. rudniško šolo v Idrijo. Na tej šoli je bila meseca septembra 1874. l. kot druga učiteljica za trdno postavljena in to službo je do svoje smrti marljivo opravljala. V pretečenih počitnicah pa se jo je lotila bolezen na jetrih, katera je v 8. dan oktobra t. l. ob 1/2 9 uri zvečer njeno življenje končala. Naj ji bode zemljica lehka!

Iz Gorjan na Gorenjskem. Tukajšnjemu nadučitelju g. J. Žirovniku je deželni odbor dal nagrado, da si ogleda vrtnarsko in šolskih vrtov rastavo v Gradci. Prav tako!

Iz Begúnj na Gorenjskem. Slavna »Nár. Šola« v Ljubljani je blagovolila podpisnemu 100 spisovnic, 50 lepispisnic, 50 risank, 50 držal in 3 ducate svinčnikov za revno šolsko mladino v Begúnjah na Gorenjskem doposlati. Za to blagodušno darilo izrekam v imenu obdarovane šolske mladine natoplejšo zahvalo.

G. Spetzler,
učitelj.

Iz Gorénjega Logatca. † V 26. dan preteč. meseca je nagloma umrla blaga soproga tukajšnjega nadučitelja g. Janeza Krnca, rojena Francelj, bivša učiteljica v Šent-Vidu nad Ljubljano in pri D. M. v Polji. Naj počiva v miru!

Iz Ljubljane. Učiteljstvo iz Ljubljanske okolice bode ustanovilo svoje učiteljsko društvo. V to posvetovanje bode se jutri na Vernih duš dan ob 2. popoldne sešli g. g. udeležniki v Ljubljani na Šent-Jakobskem trgu v gostilni pri Virantu. — Isti dan, ob istem času, ravno v tej hiši v II. nadstropji bode tudi imel novoizvoljeni odbor »Slovenskega učiteljskega društva« svojo prvo sejo.

† Dr. Gustav Adolf Lindner, profesor pedagogike in filozofije na vseučilišči v Pragi, je v 16. dan okt. t. l. umrl. Pokojnik je bil izvrsten pedagog in spreten ped. pisatelj, cigar učene in obširne knjige so znane vsakemu razumnemu učitelju. Slovencem je slavni pokojnik posebno še v dobrem spominu izza svojega bivanja na gimnaziji Celjski. Blag mu spomin!